Καππαδοκία, 1830
Η νύχτα του χρησμού

Το ΦΕΓΓΑΡΙ ΠΟΥ ΕΚΑΝΕ την εμφάνισή του ήταν τόσο μεγάλο όσο ποτέ άλλοτε τα τελευταία χρόνια, και ο αυγουστιάτικος ουρανός φρόντισε από νωρίς να διώξει όποιο περιττό σύννεφο θα έκρυβε τη λάμψη του. Οι μαλαματένιες αχτίδες του προσπαθούσαν με μεγάλη δυσκολία να διαπεράσουν τις λιγοστές χαραμάδες της μικρής ξύλινης πόρτας του σπιτιού που ήταν σμιλεμένο με απέραντη τέχνη και σοφία μέσα στους ηφαιστειογενείς βράχους. Το αμυδρό φως ενός κεριού που αργοπεθαίνει ώρες τώρα δεν λέει να σβήσει. Είναι λες και περιμένει την τελευταία ανάσα για να χαθεί μαζί της στο σκοτάδι. Δύο γυναικείες φιγούρες, η μία ακουμπισμένη στο προσκέφαλο ενός πέτρινου κρεβατιού και η άλλη καθισμένη διπλά της, ίσα που διακρίνονται σε αυτό το μισοσκόταδο. Το βουβό κλάμα της μιας έρχεται σε αντίθεση με τις άναρθρες κραυγές της άλλης. Η αλήθεια που δεν θα αργήσει να αποκαλυφθεί θα σηματοδοτήσει και τη λύτρωση.

«Πες μου μόνο τι θα συμβεί και τι πρέπει να κάνω», ρώτησε για πολλοστή φορά κλαίγοντας και, αντί για απάντηση, έλαβε ακόμη μια άναρθρη κραυγή. Η μισοξαπλωμένη γυναίκα περίμενε τη στιγμή που θα ανακτούσε και πάλι τη φωνή της για να μπορέσει να πει αυτά που ήταν γραφτό να ακουστούν λίγο πριν η λάμψη των ματιών της σβήσει, για πάντα μαζί με τη φλόγα του κεριού που σιγόκαιγε.

Ξάφνου μια αχτίδα του φεγγαριού κατάφερε, μετά από πολλή προσπάθεια, να διαπεράσει μια από τις χαραμάδες της πόρτας και να φωτίσει τόσο καθαρά το πρόσωπο της γυναίκας, που μέχρι τότε έψαχνε να βρει τη δύναμη για να σχηματίσει τις κατάλληλες λέξεις. Στο πρόσωπό της μπορούσε κανείς να διακρίνει τόσο καθαρά τα σημάδια που άφησε πάνω του ο χρόνος. Μέσα σε λίγα δευτερόλεπτα και καθώς η μονάκριβη αχτίδα έμεινε εκεί, ακίνητη να φωτίζει και να περιμένει και αυτή με ανυπομονησία τη συνέχεια, οι άναρθρες κραυγές άρχισαν να γίνονται φθόγγοι.

«Τώρα είναι η ώρα... Κοίτα στο νερό και πες μου τι βλέπεις...» είπε στη γυναίκα, καταβάλλοντας πολύ μεγάλη προσπάθεια με τα μάτια της μισάνοιχτα σαν υπνωτισμένη. Η γυναίκα πλησίασε στη γεμάτη με νερό λίθινη κύλικα, φωτισμένη ήδη με ακόμη μια φεγγαροαχτίδα, που ήρθε να ξυπνήσει το έως τότε ασάλευτο σκοτεινό νερό.

«Είναι νύχτα... Μια γυναίκα τρέχει μόνη... ανήμπορη μέσα στην καταιγίδα... » ξεκίνησε να περιγράφει τις εικόνες που άρχισαν να ταράζουν την ηρεμία του νερού...

Καππαδοκία, 1859

Το μπουρινι που είχε ξεκινήσει απ' το πουθενά, λίγο πριν σκοτεινιάσουν τα πάντα, έκανε τη φύση να ουρλιάζει τόσο δυνατά, που ακόμα και το πιο μακρινό χωριό ένιωθε την ανάσα του θηρίου που πλησίαζε απειλητικά. Τα δέντρα αφέθηκαν στη μανία του ανέμου, και λίγο έλειπε να γονατίσουν στη γη.

Η καταιγίδα δεν άργησε να φτάσει στους τεράστιους διαβρωμένους βράχους που έμοιαζαν με προϊστορικούς γίγαντες, και θαρρούσες πως, από στιγμή σε στιγμή, θα ζωντανέψουν και θα καταστρέψουν τα πάντα στο διάβα τους.

Το ολόγιομο δεύτερο αυγουστιάτικο φεγγάρι πάλευε να αναδυθεί ανάμεσα στα μαύρα σύννεφα που έτρεχαν αστα-μάτητα μεταφέροντας τον αέρα και στη βροχή από το Πέρα Κάστρο στα Ματιανά.

Μια ανθρώπινη φιγούρα έτρεχε με δυσκολία στο χωμάτινο μονοπάτι, προσπαθώντας να ξεφύγει από την καταιγίδα, που έδειχνε πως την ακολουθούσε... Ένα απότομο φύσημα του ανέμου τής έδωσε μια δυνατή σπρωξιά ρίχνοντάς τη στο βρεγμένο χώμα. Ξάφνου, η νύχτα κόπηκε στα δύο, καθώς τα σύννεφα χωρίστηκαν από μια δυνατή αστραπή και το φεγγάρι φώτισε τα πάντα κάνοντας τη νύχτα μέρα.

Το πρόσωπο μιας γυναίκας βουτηγμένο στη λάσπη φωτίστηκε καθώς γύρισε, πεσμένη όπως ήταν, προς τον ουρανό βγάζοντας μια κραυγή απόγνωσης. Τα πυκνά μαλλιά της, βρεγμένα και ανάκατα, έκρυβαν το ταλαιπωρημένο και γεμάτο μώλωπες πρόσωπό της. Το φεγγάρι, που φώτισε το σώμα της, ήταν σαν να την κοίταζε διαγράφοντας με περισσή λεπτομέρεια κάθε σημείο του. Από τα λιγοστά ρούχα που φορούσε και ήταν κολλημένα πάνω της μπορούσε κανείς να διακρίνει την προχωρημένη εγκυμοσύνη της. Ένας δυνατός κεραυνός ακολούθησε αμέσως μετά την αστραπή δείχνοντας πως η καταιγίδα ήταν ακριβώς δίπλα της και σκέπασε την κραυγή της.

Ο ήχος του κεραυνού πνίγηκε μέσα στο σκοτάδι, καθώς τα σύννεφα έκρυψαν οριστικά στην αγκαλιά τους το φεγγάρι.

Η γυναίκα σηκώθηκε με όση δύναμη της είχε απομείνει και άρχισε να τρέχει χαμένη στο πουθενά, μέσα στη λάσπη και στη βροχή.

Καππαδοκία, 1830
Η νύχτα του χρησμού

«... ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΜΠΛΕ ΦΕΓΓΑΡΙ...» είπε κοιτώντας όλη αυτή την ώρα το νερό, και η μαλαματένια αχτίδα έσβησε μεμιάς.

«Ναι...» απάντησε από το κρεβάτι, έχοντας ακόμη αυτό το λιγοστό φως στο πρόσωπό της και συνέχισε:

«... ο μήνας με τα δυο φεγγάρια, όπως και σήμερα. Όσες ακριβώς και οι ζωές που ταξιδεύουν μαζί της. Σκοπός της γυναίκας που θα βρεθεί στην πόρτα σου είναι να φέρει στον κόσμο τη ζωή... τη ζωή που θα κάνει ένα μοναδικό ταξίδι για να εκπληρώσει το χρέος της... Ο δρόμος θα είναι μεγάλος... γεμάτος με πολλή αγάπη... δυσκολίες αλλά και πληγωμένα μυστικά καλά κρυμμένα, που όσο περνάει ο καιρός θα αποκαλύπτονται... Εγώ θα παρακολουθώ από κοντά... θα ζω μέσα σας... και θα ταξιδεύω στα όνειρά σας... έτσι όπως κάνω χρόνια τώρα... κι αν χρειαστεί θα παρέμβω για να βάλω τα πράγματα στον σωστό δρόμο. Γιατί μόνο η μοίρα ορίζει το μερίδιο της ζωής που αντιστοιχεί στον καθένα...»

Ένα ζεστό φύσημα του ανέμου διαπέρασε τις χαραμάδες, αρχίζοντας αργά αργά να διώχνει τη λάμψη από το πρόσωπό της. Το φως του κεριού έγειρε πάνω στο ροζιασμένο τραπέζι, κλέβοντάς της τους φθόγγους και αφήνοντας μια ξεψυχισμένη

βραχνάδα που έκανε τις λέξεις να ακούγονται με δυσκολία. Η γυναίκα έγειρε πάνω της προσπαθώντας να μη χάσει ούτε λέξη από τον χρησμό που έδειχνε να φτάνει στο τέλος του.

Μέσα σε λίγα δευτερόλεπτα, η αχτίδα χάθηκε από το πρόσωπό της, και η τελευταία της ανάσα έσβησε μαζί με το φως του κεριού, βυθίζοντας τα πάντα στο σκοτάδι.

Νεάπολη (Νεβσεχίρ), 1858

«Πατερα, δεν τον αγαπω, πώς να τον παντρευτώ;» σιγοψιθύρισε παραπονεμένη η Ισιλάη.

«Σκασμός!» είπε ο Μιχαλιός χτυπώντας με τόση δύναμη το χέρι στο τραπέζι, που έκανε τη Μίσρα να μπει τρομαγμένη στην κάμαρα της Ισιλάη.

«Μιχάλη, σε παρακαλώ τι είναι πάλι αυτά τα πράγματα; Ξέρεις μέχρι πού ακούγεστε; Δεν ξέρω τι να πω πια στη γειτονιά. Πάλι θα μαζευτούν και θα ρωτούν, και ποιος μας γλιτώνει από το στόμα τους. Ισιλάη, φύγε σε παρακαλώ. Θέλω να μιλήσω λίγο με τον πατέρα σου».

Η Ισιλάη γλίστρησε τρέχοντας από τη μισάνοιχτη πόρτα, χωρίς καν να περιμένει την άδεια του πατέρα της, που την κοιτούσε με το χέρι σηκωμένο, έτοιμο να τη χτυπήσει.

Η μεγάλη ξύλινη πόρτα έκλεισε πίσω της με δύναμη, και ο καλοκαιρινός ήλιος φώτισε το πρόσωπό της. Στάθηκε για λίγο ακίνητη προσπαθώντας να αφήσει πίσω για ακόμη μία φορά όλα όσα συνέβαιναν τον τελευταίο καιρό. Προχώρησε προς το τραπεζάκι της αυλής και έπιασε ξανά το κέντη-

μα που είχε πέσει στο χώμα όταν ο πατέρας της την πήρε σχεδόν σηκωτή μέσα στο σπίτι. Κεντώντας, είχε βρει έναν μοναδικό τρόπο να ξεχνάει αλλά και να συγχωρεί όλα όσα της έλεγε ο πατέρας της, ελπίζοντας πως κάποια στιγμή θα το πάρει απόφαση και θα σταματήσει.

Η Μίσρα πλησίασε τον Μιχαλιό, και αυτός σηκώνοντας το χέρι τη σταμάτησε πριν καν προλάβει να αρθρώσει λέξη.

«Γυναίκα! Δεν πρόκειται να σε ξανακούσω, να το ξέρεις. Είναι το δεύτερο προξενιό που θέλει να μου γυρίσει πίσω. Έχω ένα όνομα στην πόλη. Δεν θα με κάνει η κόρη μου να σκύβω το κεφάλι από ντροπή. Σ' το είχα πει και την τελευταία φορά. Κοίτα να τη συμμορφώσεις, γιατί θα τη στείλω στην αδελφή μου στο χωριό για να βάλει μυαλό. Ακούς εκεί, έρωτες και αγάπες. Ποιανού παιδί είναι, μου λες; Γιατί δικό μου σίγουρα δεν είναι. Εκτός κι αν της έχεις φουσκώσει εσύ τα μυαλά».

«Τι είναι αυτά που λες, σταμάτα, σε παρακαλώ», είπε η Μίσρα πλησιάζοντάς τον και ακουμπώντας το χέρι της στον ώμο του. «Θα της μιλήσω εγώ, και, αν δεν γίνει τίποτα, θα τη στείλουμε στο χωριό. Αλλά, σε παρακαλώ, άφησε με να προσπαθήσω για μια τελευταία φορά. Δεν θα αντέξω να μείνω μόνη μου μέσα σε τέσσερις τοίχους».

«Έκανα πολλή υπομονή, δεύτερη προσβολή δεν τη σηκώνω. Αν μέχρι αύριο το πρωί δεν πει το ναι, ο Αντίλ θα την πάει στα Ματιανά».

Ο Μιχαλιός πήρε το μπαστούνι του, που ήταν ακουμπισμένο στο τραπέζι, ρίχνοντας μια δολοφονική ματιά προς τη Μίσρα και βγήκε έξω.

Βλέποντάς τον να στέκεται μπροστά στην πόρτα της αυλής και να την κοιτάζει με τόσο μίσος, η Ισιλάη κατάλαβε πως τα πράγματα τελικά δεν ήταν όπως πίστευε. Τα μάτια του πετούσαν σπίθες και το σφίξιμο των δοντιών του έκανε τα μάγουλά του να συσπώνται με μανία. Κινήθηκε προς στιγμήν προς τα πάνω της, αλλά ακούγοντας την πόρτα να κλείνει γύρισε και είδε τη Μίσρα, που τον ακολούθησε και είχε βγει κι αυτή στην αυλή. Χτύπησε με δύναμη το μπαστούνι στο έδαφος για να ξεθυμάνει την οργή του και έφυγε.

Η αλήθεια είναι πως η Ισιλάη ήταν η πρώτη φορά που τρόμαξε τόσο πολύ βλέποντας τον πατέρα της εκτός εαυτού, και μάλιστα να κινείται απειλητικά προς το μέρος της. Αυτή της η άρνηση τα έκανε όλα πολύ πιο δύσκολα, αλλά προτιμούσε να υποστεί τις συνέπειες παρά να παντρευτεί αυτόν που ήθελε ο πατέρας της.

Η Μίσρα την πλησίασε, κάθισε δίπλα της και της χάιδεψε απαλά το κεφάλι.

«Κόρη μου, να ξέρεις ότι εγώ είμαι από την πρώτη στιγμή μαζί σου. Γιατί όμως δεν ήρθες να μου μιλήσεις και πήγες κατευθείαν να εναντιωθείς στον πατέρα σου. Αφού ξέρεις τι στριμμένο μυαλό είναι. Θα μπορούσαμε μαζί να τον καταφέρουμε, αλλά τώρα δυστυχώς δεν μπορώ να κάνω τίποτα. Πρέπει να φύγεις για τα Ματιανά. Αν περάσει λίγος καιρός, ίσως καταφέρω να διορθώσω τα πράγματα. Ο πατέρας σου είναι αγύριστο κεφάλι, αλλά κι εμείς οι γυναίκες, άμα θέλουμε, όλους τους κάνουμε ζάφτι. Εκτός κι αν...»

«Τι εκτός κι αν...;» ρώτησε με περιέργεια η Ισιλάη νομίζοντας πως η μητέρα της είχε βρει κιόλας τη λύση.

«Εκτός κι αν είσαι έτοιμη να παντρευτείς κάποιον που,

όπως είπες, δεν αγαπάς και το οποίο εγώ θα σε συμβούλευα να μην κάνεις ποτέ».

«΄Ετσι δεν θα είμαι ποτέ ευτυχισμένη, μητέρα».

Το επόμενο κιόλας πρωινό όλα ήταν έτοιμα. Ο Μιχαλιός ήταν σίγουρος πως η Μίσρα δεν θα της άλλαζε γνώμη, ίσα ίσα θα την έπειθε για το αντίθετο, οπότε αποβραδίς φρόντισε για τα πάντα. ΄Εγραψε ένα γράμμα στην Αζιζέ και ζήτησε από την Ισιλάη να ετοιμάσει τα πράγματά της γιατί το πρωί θα έφευγε για τα Ματιανά.

Η Ισιλάη είχε ξαναδεί αρκετές φορές πριν τη θεία Αζιζέ, όταν αυτή ερχόταν στην πόλη για να κάνει ψώνια, αλλά ποτέ δεν είχε ιδιαίτερη σχέση μαζί της. Τα τελευταία όμως χρόνια, δεν τους είχε επισκεφθεί καθόλου. Στην πραγματικότητα, είχε μαλώσει με τον Μιχαλιό γιατί την πίεζε να μη δίνει δικαιώματα μετά τον θάνατο του άντρα της και τη σχολιάζουν στην πόλη. Η μητέρα της έλεγε στην Ισιλάη ότι τα ίδια μυαλά κουβαλούν και οι δύο. Ισχυρογνώμονες όσο δεν πάει, και γι' αυτό και δεν μπορούσαν ούτε στιγμή μαζί. Γιατί κανένας δεν έκανε ποτέ πίσω, και έφταναν έτσι πολλές φορές σε διαπληκτισμό. Ο Μιχαλιός όμως, άσχετα από τους καβγάδες του και όλα αυτά τα θέματα που τους έφερναν σε αντιπαράθεση, της είχε εμπιστοσύνη. ΄Ηξερε πως, ό,τι και να συνέβαινε, δεν θα πρόδιδε ποτέ την εμπιστοσύνη που της έδειχνε. Ειδικά τώρα που της εμπιστευόταν την κόρη του για να την κρατήσει στον ίσιο δρόμο, ελπίζοντας πως θα την πείσει να πάρει τη σωστή απόφαση, όπως έκανε κι αυτή χρόνια πριν.

Η Ισιλάη χαιρόταν, από τη μια, που θα γλίτωνε από

τα δίχτυα και τα προξενιά του πατέρα της, αλλά, από την άλλη, θα έμπαινε σε ένα σπίτι με έναν άνθρωπο που τον ήξερε πάρα πολύ λίγο, και κανένας δεν μπορούσε να τη διαβεβαιώσει πως η θεία της θα ήταν καλύτερη από τον πατέρα της.

Ό,τι κι αν την περίμενε, πάντως, δεν θα ήταν σίγουρα ακόμα ένα προξενιό.

Μόνο ευχή της μάνας κράτα στο μαξιλάρι.
Φυλαχτό αιώνιο η μυρωδιά στον κόρφο της.
Μάνα λες και μάνα πεθαίνω.
Τη γέννα μου όνειρο φέρε να προσκυνώ τον πόνο σου, μάνα.
Να κρατώ το ίσο στο γέλιο μετά το αχ σου, μάνα.
Μη με διώχνεις όμως να χάρεις.
Ούτε να με σώσεις ούτε να με χάσεις.
Μήτε του Θεού μήτε του Αλλάχ ο μισεμός σου, μάνα μου.
Και τη νύχτα στο φως πώς να μετρήσω τους καημούς σου.
Κάντε ησυχία άστρα ν' ακούσω το δάκρυ της να σκίζει το μάγουλο.
Μάνα να σε φωνάξω και ας πουλήσω στον όξω από 'δώ ακριβά το γραμμάτιό σου, μάνα.
Εγώ θα ξέρω...

Δύο μπόγοι με τα λιγοστά πράγματα της Ισιλάη ήταν ήδη φορτωμένοι στην άμαξα.

«Να προσέχεις», είπε η Μίσρα αγκαλιάζοντάς τη σφιχτά

και συνέχισε: «Η θεία Αζιζέ είναι καλός άνθρωπος. Ούτε εγώ κατάφερα να τη γνωρίσω τόσο καλά. Θες η απόσταση, θες που με τον πατέρα σου δεν τα είχαν ποτέ καλά. Μέχρι να τη γνωρίσω, έφυγε νύφη στα Ματιανά. Μεγάλο προξενιό και τυχερό, έλεγαν τότε. Τη ζήτησε, κι αυτή δέχθηκε χωρίς να φέρει καμία αντίρρηση. Ήταν και αυτή υπάκουη στον συγχωρεμένο τον παπποί σου. Μόνο που ο άντρας της πέθανε νωρίς και δεν πρόλαβαν να χαρούν σχεδόν τίποτα. Τα υπόλοιπα θα τα μάθεις σίγουρα από αυτή. Άντε πήγαινε τώρα και να είσαι φρόνιμη. Εγώ θα κάνω ό,τι μπορώ για να αλλάξω τα μυαλά του πατέρα σου».

Η Ισιλάη στα δεκαοκτώ της κιόλας χρόνια δεν είχε απομακρυνθεί ποτέ από τη Νεάπολη, όπου γεννήθηκε και μεγάλωσε. Μια μικρή βόλτα στην πόλη με τη μητέρα της, και αυτό ήταν όλο. Ο Μιχαλιός δεν ήθελε με τίποτα να μπει η κόρη του στο στόχαστρο κανενός, ώστε, όταν θα έφτανε σε ηλικία γάμου, να είναι αυτός που θα είχε τον πρώτο και τον τελευταίο λόγο στην επιλογή του γαμπρού.

Μεγαλωμένη στο σπίτι, η Ισιλάη άκουγε, μικρή ακόμα, από τη μητέρα της παραμύθια για πριγκίπισσες και πρίγκιπες. Ένας τέτοιος πρίγκιπας είχε έρθει τότε στα όνειρά της και της είχε υποσχεθεί ότι την αγαπάει και θα κάνει τα πάντα για να τη βρει και να την παντρευτεί. Από τότε, στις λιγοστές αυτές εξόδους, είχε συνέχεια την αίσθηση ότι είναι κάπου εκεί δίπλα της και σε λίγο θα τον συναντούσε. Μάταια όμως. Όσα χρόνια κι αν περάσαν, κάνεις δεν την αναζήτησε, παρά μόνο τα προξενιά του πατέρα της, που έδιναν και έπαιρναν.